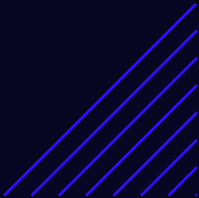

Pracovní výchova (ZŠ Praktická)

Fialová Marta, Kozová Pavla |
Pitrunová Lea, Tobková Lenka

Specializace: Psychopedie 1

Metodika pracovního vyučování

- Vytváří základní **pracovní vědomosti**
- Rozvíjí manuální i intelektově **pracovní dovednosti a návyky**
- Vytváří základní předpoklady pro **socializaci** osob s MP v období dospívání a dospělosti
- Jeden z nejdůležitějších **prostředků profesní orientace**

Odraz zvláštností osobnostní struktury žáků s MP v hodinách

- I zde se uplatňuje trénink dovedností intelektových a samozřejmě manuálních dovedností
- Pro děti s MP je charakteristická motivační nevyhraněnost

Odraz zvláštností osobnostní struktury žáků s MP v hodinách

- Vliv charakteru pracovního úkolu
 - prakticky upotřebitelný
 - logická návaznost jednotlivých výrobků (doplňky pro dětský pokoj)
 - společensky důležitý úkol – co nejkvalitnější práce – uznání (stejně jako u intaktních dětí)
 - „role instruktora“ či korektora (pomoc slabším)
 - nejmenší deficit vykazuje komparace
 - analýza a syntéza (mají zde značný deficit)
 - postupem času - dokončení práce, kterou začal někdo jiný, najít a opravit chybu, apod.

Odraz zvláštností osobnostní struktury žáků s MP v hodinách

- Vliv charakteru pracovního úkolu
 - generalizace – nejznatelnější deficit
 - nedostatečné zevšeobecnění - přenos prvků v nezměněné podobě
 - pojmotvorný proces (tváření pojmů zevšeobecňováním)
- Malá řídicí funkce se výrazně promítá do plánování jejich pracovní činnosti

Tvorba plánu

- Kreslený pracovní plán → verbální
- Skupinová práce celého kolektivu
- Nedokáží kontrolovat prováděnou operaci z hlediska 3 a více požadavků současně
- Dokáží rozeznat chyby u svého souseda, ale nedostatky vlastní práce jim unikají

Didaktické zásady

- **Názornost** (jedna z nejdůležitějších)
- V nižších ročnících využíváme
 - trojrozměrné předměty a pomůcky (modely, ...)
 - dvojrozměrné, odrážející přesně realitu (obraz, fotografie, filmová smyčka, ...)
- Ve starších ročnících
 - pomůcky znakové podstaty (schémata, nákresy, ...)

Didaktické zásady

- **Uvědomělost**
- Musí být jasné, co se od něj očekává
- Nutnost motivace (neschopnost kompenzace volným úsilím)
- Žák musí být přesvědčen o praktickém významu své činnosti

Didaktické zásady

- **Cílevědomost**
 - Nutnost opakovaného instruování k cíli, srovnávání se vzorem
 - Pomoc: odpovědnost za „své“ pracovní místo a pracovní nástroje
- **Soustavnost**
 - Plynulé a posloupné osvojování vědomostí, dovedností i návyků

Didaktické zásady

- **Přiměřenost**
- Dle individuálních zvláštností žáků
- **Trvalost**
- Schopnost uplatnění poznatků v praxi
- Prostředek – samostatná práce a časté opakování podstatných prvků učiva

Metody pracovního vyučování

- **Rozhovor**
 - motivační metoda
 - **Instruktaž**
 - seznámení s podstatou činnosti a praktickým využitím
 - **Praktické cvičení**
 - stěžejní metoda – vedení učitelem
 - **Práce s technickou literaturou**
 - nácvik dovednosti zhotovit si jednoduchý technický nákres a pracovat podle něj (pouze u starších dětí)
- + Interdisciplinární charakter** (tematické bloky)

Hodnocení a klasifikace

- **Metody:**
 - **dlouhodobé pozorování žáků**
 - **rozbor žákovských produktů**

Organizační formy pracovního vyučování

- Základní organizační forma - **vyučovací jednotka** (tzn. 2-3 hodinové bloky)
- *Příklad: vyučovací jednotka dílenské práce:*
 - 1.) *úvodní část - kontrola přítomnosti žáků a připravenost na výuku, instruktáž s motivací*
 - 2.) *příprava pracovního místa a pozorování pracovního úkonu prováděného učitelem, připomenutí pravidel bezpečnosti práce*
 - 3.) *hlavní část – žákovské cvičení, kontrola a oprava chyb učitelem*
 - 4.) *závěrečná etapa – vyhodnocení pracovní kázně a úsilí žáků, výsledek činnosti*

Struktura pracovního vyučování

- 3 základní složky:
 - dílenské práce
 - pěstitelské práce
 - práce v domácnosti

Pracovní vyučování v 1. - 3. ročníku

- **Díleenské práce:** činnosti s drobným materiálem (navlékání korálků, zvířátka z přírodnin, ...), práce s modelovací hmotou, montážní a demontážní činnosti (hra se stavebnicemi), práce s papírem a kartonem
- Vlastnosti papíru, výroba papíru (výchovné využití ke sběru starého papíru), vlastní činnosti s papírem – trhání, lepení, překládání a stříhání
- **Nácvik sebeobslužných návyků**
- **Práce v domácnosti:** nácvik sebeobsluhy a osobní hygieny
- **Pěstiteleské práce:** drobné praktické činnosti (ošetřování pokojových květin, sběr bylin, pomoc při sklizni na zahrádce), vycházky a exkurze do parku, pole, sadu, ...

Pracovní vyučování ve 4. – 6. ročníku

- **Díleenské práce:** zpracování dřeva, práce s kovem, práce s plasty, technická grafika, komplexní práce s různými materiály
- **Práce v domácnosti:** osobní hygiena rozšířená o základy zdravotní výchovy, hygiena provozu domácnosti, výživa a příprava pokrmů, péče o dítě, práce s textilem, háčkování, pletení , ...
- **Pěstiteľské práce:** péče o pokojové květiny, tematika ovoce, zeleniny, okopaniny, zabývají se půdou

Pracovní vyučování v 7. – 9. ročníku

- **Díleenské práce:** práce s papírem a kartonem, práce montážní a demontážní, údržba a oprava jízdního kola, práce se dřevem a kovem, práce se sklem, elektromontážní práce
- **Práce v domácnosti:** péče o dítě, prohloubení vědomostí a dovedností při přípravě pokrmů a práce s textilem i dalšími materiály
- **Pěstiteleské práce:** prohlubování znalostí a dovedností v tematických okruzích stanovených osnovami ve 4. – 6. ročníku

RVP ZV-LMP

- **Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:**
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- pozitivnímu vztahu k práci a jejím výsledkům
- porozumění pojmům, návodům, orientaci v jednoduché technické dokumentaci, zvládnutí pracovních postupů a dovednosti řešit nejrůznější praktické situace
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce

RVP ZV-LMP

- osvojení dovedností při používání a zacházení s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- přesnosti, systematičnosti a vytrvalosti při plnění pracovních úkolů
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib a využití volného času
- orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro uplatnění při volbě povolání a společenském uplatnění
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

RVP ZV-LMP: Časové dotace

Předmět/Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Pracovní výchova	3	3	3	4	5	5	6	6	8

Zdroj: Učební plán vzdělávacího programu zvláštní školy platný od 1.9.2006

RVP ZV-LMP

1. stupeň:

- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

2. stupeň:

- Práce s technickými materiály
- Práce s ostatními materiály
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce, chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti
- Příprava pokrmů
- Svět práce (8. a 9. ročník)

Praktický příklad hodiny

- Příklad pro žáky 7. – 9. ročníku:
 - **Očekávané výstupy:**
 - žák by měl
 - *používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče*
 - *připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy*
 - *dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu*
 - *dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni*

Praktický příklad hodiny

- Kontrola zásoby surovin, případné doplnění zásob
- Prostření stolu
- Příprava horkého nápoje (čaj/káva)
- Příprava jednoduchého pokrmu
- Kontrola spotřebičů, úklid nádobí